

### [Indenrigs- og boligministeren.]

fremgået af denne tale, har rigsdagen under skiftende regeringer og skiftende parlamentariske vilkår søgt at løse det ulyksalige problem, som udviklingen efter huslejestoppet i 1939 har stillet os overfor. Der står intet sted skrevet, at vi skal vedtage de love, som vi får forelagt, med begejstring, og man kan vel sige sig selv, at der ikke er ret mange opgaver af dem, som det høje ting for tiden må beskæftige sig med, som det går til med begejstring, al den stund det er de tider, vi lever i, og de fortvivlede forhold, der præger dem, som først og fremmest dikterer nødvendigheden af bestemmelser, som i ingen henseende har krav på begejstring. Jeg er aldeles overbevist om, at der næppe i noget parti i den høje rigsdag såvel som i befolkningen vil være nogen synderlig tilfredshed med resultatet af de anstrengelser og det meget grundige arbejde, som det politiske udvalg har nedlagt i det forslag, jeg her har den ære at fremsætte.

Men jeg har nu for mit eget vedkommende nøje overvejet den situation, som er opstået, efter at 5 partier har kunnet samles om det væsentlige i det, der her foreligger, og jeg tror, forslaget i mange henseender vil vise sig at være et skridt henimod en mere forsvarlig løsning af husleje-problemet end det, som udviklingen selv ville tage, om vi stadigvæk lod det ligge i det nuværende virvar.

Et magert forlig er efter min opfattelse bedre end en måske resultatløs proces, og jeg har altid set sådan på denne sag, at kun et forlig og kun et forlig, der omfattede langt det største flertal af det høje ting, havde mulighed for at få diskussionen drejet bort fra det tidligere ørkesløse grundlag og give den en mere positiv retning.

Når jeg nu skal prøve på overfor tinget at redegøre for de bestemmelser, som lovforslaget indeholder, og vurdere dem i lyset af den diskussion, der har raset i 10 år om forholdet mellem ejeres og lejerers rettigheder og pligter, vil jeg tage mit udgangspunkt i den kendsgerning, at der stadig eksisterer knaphed på boliger og dermed gode grunde for at lovgive selv på områder i leje-forholdet, som under normale vilkår i alt fald burde være fri.

Så længe der ikke er boliger og erhvervslokaler nok, må samfundet forbeholde sig en ret til at regulere forholdet, på akkurat samme måde som samfundet, hvor der er knaphed på andre varer og materialer af nødvendig karakter, må gribe regulerende ind.

Jeg tror ikke, at nogen, heller ikke grundejerne, som ser deres ejendomsret beskyret af denne grund, vil nægte at anerkende dette samfundsbetonede synspunkt. Hvad der er problemet, er at ordne denne regulering på en sådan måde, at den ikke i sig selv fremkalder yderligere misforhold eller går videre, end hvad der er strengt nødvendigt. Jeg kan ikke og vil ikke påstå, at dette lovforslag afhjælper de skævheder, som er opstået, efter at huslejestoppet har virket siden 1939. Jeg vil heller ikke lægge skjul på, at lovforslaget på nogle områder griber mere føleligt ind i ejerens rettigheder, end det passer til mit temperament, men jeg erkender, at forslaget for det første har den fordel, at det kan gennemføres, fordi det på forhånd har fået den fornødne tilslutning, og for det andet den fordel, at det ikke blot tager hensyn til lejernes interesser, men også og på ikke uvæsentlige områder tager hensyn til ejerens.

Det er en forbedring for lejerne, at lovforslaget udvider den offentlige kontrol med lejen i teatre, sportslokaler, garager m. v. Denne forøgelse af indskrænkningen af grundejernes rettigheder er motiveret med den nuværende økonomiske tilstand i landet, men indskrænkningen er i væsentlig grad lempeliggjort ved, at lejemål om garager o. lign. stadig er opsigelige.

Lejersynspunktet har ligeledes i § 34 medført, at sager om misforholdsleje i det byggeri, som finder sted efter lovens vedtagelse, kan anlægges uden begrænsning af den nugældende 10 års regel. Det er også en beskyttelse mod udnyttelse af den nuværende boligknaphed, at forudbetaling af leje for mere end 6 måneder ikke længere kan aftales med gyldighed. Det er muligt, at begge disse bestemmelser kan volde det private nybyggeri vanskeligheder, men jeg håber, at den forøgede adgang til større statslån, som den foreslåede byggestøttelov hjemler, vil mere end opveje disse bestemmelsers virkning.

Det er naturligvis en meget betydelig indrømmelse til de krav, boligknapheden stiller, at opsigelsesforbudet nu er udvidet til at omfatte alle lejligheder, også dem, for hvilke der i øjeblikket ikke gælder nogen begrænsning i opsigelsesretten. Det er også en væsentlig indrømmelse, som finder sted ved § 72, hvorefter der allerede ved den første udlejning skal ske en anmeldelse til huslejenævnet, for så vidt angår ejendomme, hvis opførelse er påbegyndt den 25. maj i år eller senere.

Det vil utvivlsomt også blive følt som et betydeligt indgreb i kontraktfriheden, at